З поверненням, Любаво!

Олександр ГЛАДУНЕНКО

Коли було проведено перший фестиваль «Новомалинська Любава», (до речі, талановито списаний нашою колегою Людмилою Панасюк, нині – співробітником популярного в Україні «5-го каналу»), здавалося, йому «світить» безхмарне життя. Та, через певні, всім відомі обставини, наступний фестиваль відбувся майже через три роки – 28 – 31 липня ц.р. І, здалося, що Любава за ці три літа перетворилася з хиткої дівчинки-підлітка у дуже гарну юнку. До якої в гості прибуло набагато більше женихів (залицяльників, наречених).

Все розпочинається з ...

Колись у молоді (радянської) була пісенька: «Ранок починається з світанку, добридень, невідома країна! У студентів є своя планета – все це – цілина!». Перефразовуючи, скажу – тепер у нашої острозької молоді є своя планета – це – «Новомалинська Любава»!

І коли прибув до цього унікального села, переконався, що будь-який фестиваль, будь-який туристичний зліт починаються... ні, не з відкриття, а – з кухні! Це – і основа, це і «серце», це – і «шлунок», через який, як відомо, лежить шлях до цього самого серця.

Отож, найперше, куди завітав, до польової кухні, де справжнім господарем був (як і минулого фестивалю) начальник міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Олександр Юрчук. Олександр Миколайович дуже гарно повідав про своїх добровільних помічників: Настю Бондарчук, Васю Кравця, Василя Павельчука (до речі, активного учасника «Олімпійських стартів») та його старшого брата Олександра (технічного директора цього фесту, минулого – волонтера) з Острога. Також вправними помічниками при приготуванні страв були Віка Якобчук та Влад Воробей – з Рівного, але – студенти «Острозької академії». Завдяки їм усі присутні мали гарний настрій. Аяхов – адже на них чекали такі унікальні страви як кулеш «Козацький», червоний борщ «Слава Україні!», голубці «Дуже людячі», рисова каша з молоком «Рисовий рай», юшка «Аксупячі сльози», зупа «Овочевий розмай», супи горохові «Лента за лентою на бій подавай» та «А скоростріл наш не мовчить!», «Макардоби по-плотськи» та каПтопляно-грибні рагу й підливи, салат овочевий «Не м'ясом єдиним!». На завершення – цяй та кава, до яких додавалися канапки з варенням, маслом або, навіть, медом (якщо такий був). А якими неймовірними були компоти: «Дари природи», «Дар Божий» та «Матір Божа!».

Останнього дня ще унікальніші: рагу «Звершилось!», салат «Вишкребки», компот «Вже ні п'ю, бо вже німа!», до якого додавались пироги з яблуками «Гоу хоум! – До вечері адома!». Ви б відмовились таке скуштувати? От і сам не втерпів, не відмовився.

Що ж скуштував, роздивився, і вперше помітив найпримітнішу рису цього фестивалю: бажання допомогти один одному. Ніхто не стояв осторонь. Могли надати будь-яку допомогу, навіть найменшу. Або комусь позичити миску, ложку, чи куклиса; або помити посуд; піднести чи порубати дрова; накрити від дощу кухню; поприбирати найколишній простір... Згодом бачив ще не один приклад такого бажання прийти на виручку будь-кому в будь-яку мить. Це – дуже гарна риса, яку, на щастя, таки має наша молодь.

А далі знову почав чекати відкриття. Одночасно відвідавши майстер-клас «Малюнок на футболці», де переконався, що в великій, багатющій фантазії учасників. Написи були різнобарвні, часом – несподівані. Іноді настільки майстерні, що, здавалося, їх зробили на якійсь професійній фабриці. Завдяки їм можна було взнати не лише ім'я власника, а й те, хто, звідки й куди прибув.

Все розпочинається з...

Будь-який сучасний фестиваль, будь-який туристичний зліт починаються зрозуміло, з... ні, не з відкриття, а – зі спонсорів. Без їх матеріальної, фінансової, ба, навіть моральної, підтримки нічого б не зрушилося з місця. Якби не вони, фесту взагалі б не було. Отож, обов'язково їх згадаємо: Петро Іванович Ягодка – СГПП «Розважське»; Віктор Васильович Козак – товариство «ІДЕК-2006»; Олена Володимирівна Рудьо – ТзОВ «Острозький завод мінеральної води»; Микола Богданович Сидор – фермерське господарство (ФГ) «Козацька Січ»; Леся Олександрівна Ткачук – магазин «Візерунок»; Павло Михайлович Нікітюк – адвокатське бюро «Нікітюк та партнери»; Анатолій Володимирович Гончарук – ПП «Влад – 2011», с. Кургани; Людмила Віталіївна Лонюк – голова правління Волинського обласного фонду «Дитяча місія України»; Михайло Адамович Крук – ДП «Острозьке лісове господарство»; Юрій Васильович Ковальчук – директор товариства «Високовольтний союз – РЗВА»; Володимир Плісецький – мережа салонів «Сауни, камін» та «Галерея камінів»; Аполлінарій Віталійович Сокотун – СФГ «Мрія»; Василь Олександрович Генеральчук – товариство «Захід Агро»; Іван Васильович Стецюк – СГП «Хорівське»; Святослав Володимирович Поліщук – ФГ «Батьківський дім»; Сергій Віталійович Климчук – ФГ «Новомалинське»; Тамара Василівна Спічак – СГПП «Сіянцівське»; Віктор Васильович Татар – ФГ «Карат»; Дмитро Михайлович Лебідь – товариство «Лебідь-Агро»; Сергій Володимирович Цибарт – товариство «Зібарт»; Павло Іванович Маєвський – головний лікар ОПЛ; Віктор Вікторович Непомнящий – підприємець; Інна Володимирівна Пустовіт – аптека «Глорія»; Відокремлений підрозділ «Атомпроектінженірінг»; ПП Андрусюк; Олександр Юрійович Калюжний – ФГ «Родина 2007»; Ольга Василівна Хохліч – підприємець;

Продовження на 3 стор. >>>

<<< Закінчення. Початок на 1 стор.

З поверненням, Любаво!

Тетяна Миколаївна Хохліч – магазин «Господар»; Олег Георгійович Потапчук – товариство «Старий Острог»; Товариство «Коростківське – Україна»; Роман Анатолійович Криловець; Роман Вікторович Свинарчук; Богдан Михайлович Турович; Майя Адамівна Клочко; Ольга Борисівна Швечук – ГО «Покрова»; Олег Володимирович Ярошик – «Столярний цех»; Рустам Хамзетович Хутиз; Василь Васильович Велямик – депутат Острозької районної ради; Борис Борисович Гловацький – депутат Острозької міської ради; Микола Міжиков (на першому фестивалі був волонтером); Міжнародна федерація бойового гопака; Олексій Володимирович Хахльов – народний клуб «Верес».

Ось скільки людей відгукнулися на заклик допомогти проведенню фестивалю! Ну що ж, тут немає нічого дивного – адже наша Любава подорослішала, і тепер їй потрібні трохи краш шати й прикраси, ніж раніше, як для дівчини на виданні.

Все розпочинається з...

Будь-який фестиваль, будь-який турзліт починаються офіційно... так, власне, з відкриття. Благословив початок етнофесту дощик, який спершу злегка мряяв, а вже після самої церемонії поллє на повну силу.

Власне відкрила фест голова Новомалинської сільради Лариса Козачук. Досить чітко окреслив мету фесту, розповів про його особливості Олег Швець. Він також уточнив, зокрема, що запущено проект «Я, мій рід, моя сім'я – моя земля» та проводиться акція змістовного дозвілля «Боброва сім'я», правила поведінки на території проведення фестивалю.

Про національ-ка «Дермансько-Острозький», його красу й багатство коротко розповіла Оксана Головко. Напевне, вона добре пам'ятає прислів'я – «Краще раз побачити...», бо запросила усіх пройтись екологічною стежкою.

Справжньою окрасою, «родзинкою» відкриття стали показові виступи вихованців та керівників школи бойового гопака з Нетішина, до яких долучилася й місцева молодь. Ох, і весело було! Спритність, сила, фізична і духовна краса, сміх – все це стало лейтмотивом для подальших днів, «розігріло» фест. До речі, кожного дня відбувались не менш веселі та корисні для тіла й душі ранкові зарядки, рухливі ігри та хороводи. Не знаю, як кому, мені ж особисто запам'ятався хоровод-гра «Золоті ворота», які проводила Світомира з Києва. Хоча й інші були не згірш...

Крок до оновлення замку?...

На жаль, для учасників та гостей фесту майже непоміченим став «десант», який «висадив» у Новомалині культурно-просвітницький центр імені Т.-О. Сосновського з Рівного. Та наслідки їх перебування стали помітними. По-перше, сільська влада підтримала ідею присвоєння місцевій школі імені цього видатного майстра різьб та у його родовій каплиці, де був барельєф «Мадонна з немовлям» роботи Томаша-Оскара, з'явилися фоторепродукції цієї та інших його робіт. Їх помістив на стінах каплички керівник цього проекту Ярослав Ковальчук, до речі, родові корені якого йдуть із села Мощаниці нашої Острожчини. Крім того, прийнято рішення клопотатися про встановлення пам'ятника Сосновському в Острозі та меморіальних дошок у місцях, які пов'язані з його життям та творчістю.

Нагадаємо, в нашій державі роботи цього всесвітньовідомого митця можна побачити поки що в Острозі, Рівному, Житомирі. І саме він є найбільш відомим уродженцем цього села. Хоча є й інші, не менш колоритні постаті. Завдяки їм і з'явилося величне видання книги про їхнє рідне село. Про це й інші унікальні відомості про палац, село, власників давніх Глухнів та Новомалина розповів нашим гостям уродженець цього села, заступник директора Державного історико-культурного заповідника міста Острога Микола Манько. Також ним же віднайдено документи, що першу школу села, власне, училище при церкві Іоанна Богослова відкрили 175 років тому.

До речі, згодом, на урочистій частині, Ярослав Мельник, начальник обласного управління культури, повідомив, що в усі бібліотеки області надійде книга про Т.-О. Сосновського, підготовлена якраз цим центром.

Отже, їх візит – це, можливо, перший крок до відновлення давнього новомалинського палацу.

Екологічна стежка

Приємною несподіванкою стали мандри екологічною стежкою «Заплавою річки Збитенка», яку в міру комплектування груп проводили спеціалісти нацпарку «Дермансько-Острозький». Під час них відбувалося ознайомлення з природою мальовничого Волино-Поділля. І не лише ознайомлення. Пощастило потрапити в групу, де екскурсію проводила Галина Кальчук. Факти, повідані нею, були неймовірні: і про кількість пернатих, і про унікальні види наших, українських орхідей, і про саму водойму, і про стосунки з іншими природоохоронцями. Багато розповіді було про ялелек – і того, що білий із чорним. (До речі, в Білорусі задля спостережень за цим смітником застосовують найсучасніші відеозаною ознакою, і про суто чорного.

Справжньою «родзинкою» відкриття стали показові виступи вихованців та керівників школи бойового гопака з Нетішина, до яких долучилася й місцева молодь. Ох, і весело було! Спритність, сила, фізична і духовна краса, сміх – все це стало лейтмотивом для подальших днів, «розігріло» фест. До речі, кожного дня відбувались не менш веселі та корисні для тіла й душі ранкові зарядки, рухливі ігри та хороводи. Не знаю, як кому, мені ж особисто запам'ятався хоровод-гра «Золоті ворота», які проводила Світомира з Києва. Хоча й інші були не згірш...

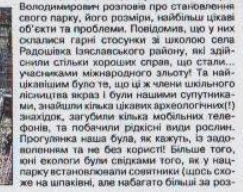

Все побачити, все осягнути? Нереально!

Програма етнофесту була такою насиченою, що все побачити, все осягнути одній людині практично було неможливо. Адже, наприклад, одночасно йшли футбольні поєдинки з участю гравців «Вересу» на спортмайданчику школи, проводились змагання на водоймі з веслування на байдарках, де перемогла добре відома острожанам сім'я Борінових, різні психологічні тренінги, які проводив також віднедавна відомий нашим землякам центр «Аніма» та інші заходи. Наприклад, про те, що учасники молодіжного «Прехтного табору» приготували та представили тут свої задуми, довідався лише на святковому концерті. Наприклад, цікаву програму підготували школярі з Ляврівя та Радомишля Луцького району Волинської області про протидію корупції: «Некорумповане покоління». За що всі учасники агітбриг-ад отримали свої нагороди. І ще раз підтвердили міжобласний статус даного заходу.

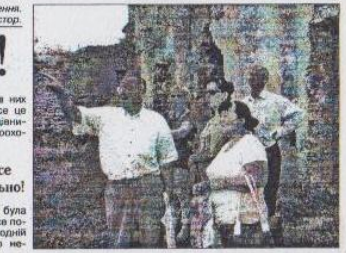

А поважні гості свята вручили не лише відзнаки, а й грошові винагороди для втілення у життя проекта молодих. Так, школярам Оженинського НВК ім. Т. Г. Шевченка за їх проект «Музей – це ланка, що об'єднує покоління» вручив здобуток Віталій Ундір, нині – керівник департаменту соціального захисту населення РОДА, колишній перший заступник міського голови Острога, та голова РДА. Адже проектом передбачається збір матеріалів та влаштування музею села у сільраді, що забезпечить повноцінне і постійне життя музею.

Також під час концерту запам'ятався виступ видавця з Полтави Олександра Шатанова, який підкреслив, що він у Новомалині знайшов людей, споріднених із ним за покликом душі, однодумців. І ще раз переконався, що різниці між людьми, що живуть на Сході й Заході країни – немає. Крім того, він дуже вдячний жителям села за їх підтримку та взаємодопомогу.

Цікавим був і виступ уродженця села, нині жителя Москви, голови правління «Спецстройбетон» Петра Лукащука. До речі, своїм земляком він зробив гарний дарунок – учні 5 – 9 класів місцевої школи отримали від нього велосипеди. А його донька на сцені представило виступила з піснею «Ветер перемен», з якою вона перемогла на конкурсі у Москві. Гадаю, з таким чудовим вокалом вона могла б перемогти і на українському конкурсі «Голос країни. Діти».

Горщики робити – це вам не...

Великим було і містечко майстрів. Хотілося б відмітити усіх, але ж це – теж нереально! Сподобались виробі усіх, без винятку, майстрів. Крім того, чимало з них проводили свої майстер-класи: соломкарство, флористика, ляльки-мотанка, оригамі, прикраси, виготовлення вишитих оберегів, розпис хної тощо. У каплиці, зокрема, юнь могла розмальовувати різними техніками, «псувати» папір у майстер-класі «Вчимося живопису за 20 хвилин»!. Найбільш мені особисто, сподобалось, як проводив виучку юних майстрів гончар із села Вілін Віктор Андрійович Ліщенко – напевне, єдиний професійний гончар у всьому Острозькому районі. Практика його була для дехто занадто складною. Недаремно один юнак після виготовлення гончарного зразка, сказав: «Ой, яка важка ця робота!». Так, горщики робити – це вам не Адама лімпіт!

Цікавими стали для малечі й конкурси, які проводили острозькі бібліотекарі. Напевне, присутніх маленьким новомалинцям вони сподобалися найбільше.

Щодо концертної програми, то вона, без сумніву, сподобалася усім. Можливо комусь більше сподобалися східні танці, які демонстрували юні нетішинці; можливо комусь – гра на бандурі Єви Муравської, що комусь – танцювальний номер представників ансамблю зразкового танцю «Лінія» з Рівного. Неабияк майстерно виступили й наші земляки, острожани. Це народний ансамбль районного Будинку культури (керівник – Михайло Крет), народний фольклорний ансамбль «Живограй» під керівництвом Ігоря Федорова, особливо запам'яталась їх «Полька з викилясом».

Підсумки та прогнози

Зрозуміло, що етнофест – свято душі – таки відбувся, і має ще великий потенціал. Адже не все задумане вдалося зреалізувати. Зокрема, провести деякі конкурси, виставки. Цьому, зокрема, була і важлива причина – зливний дощ, який тривав протягом кількох годин майже кожного дня. Також і те, що деякі люди (не будемо їх рекламувати й називати) безвідповідально відносилися до своїх обов'язків.

Мені особисто й іншим довелося зіткнутися з транспортною проблемою, бо деяких маршруток так і не дочекався, й мав діставатися попутками, самотужки. Отож, це одна з проблем, яку потрібно враховувати при наступних фестивалях. Також не сприяє притоку туристів і дорога, яку лише місцями можна назвати дорогою. (Хоча те, що ми бачили – ще не найгірший варіант! Є набагато жахливіші шляхи. І не лише в нашій області).

Ми чуємо часто анонси інших етнофестивалів, які проводяться в Україні: «Шошорин», «Шевченків край», тощо. Напевне, потрібно і наш фестиваль більше рекламувати. І, можливо, потрібно підкреслити ще одну його особливість – можливість відпочинку на воді, проведення змагань із веслування або з інших водних видів спорту. Крім того, є плани зробити наступний етнофестиваль ще й – міжнародним! ■